

Ekonomska i socijalna prava

Kroz izravan rad s djelatnicima javne uprave i pripadnicima građanskoga društva, Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini ulaže napore, kako bi zaštitila, promovirala i unaprijedila ekonomska, socijalna, kulturna i politička prava svih ljudi, koji žive u Bosni i Hercegovini, posvećujući posebnu pozornost ugroženim i marginaliziranim skupinama pučanstva.

Ostvarenje prava na socijalnu pomoć, odgovarajuće stambeno zbrinjavanje i učinkovit sustav socijalne zaštite, u velikoj je mjeri važan u svim društvima. U Bosni i Hercegovini, gdje veliki dio pučanstva živi u siromaštvu i suočava se s društvenom isključenošću, ova pitanja postaju još značajnija.

Misija ulaže napore da se stvore uvjeti, u kojima bi svatko mogao uživati ekonomska, socijalna i kulturna prava, kao i građanska i politička prava. U ovoj oblasti, aktivnosti Misije su:

- Uvođenje aspekta ljudskih prava u ekonomski i društveni razvitak u Bosni i Hercegovini;
- Pružanje pomoći javnim institucijama prilikom utvrđivanja i rješavanja pitanja poštovanja ljudskih prava, kako bi ove institucije mogle obavljati mandat, koji je sukladan ljudskim pravima i čiji je cilj progresivna realizacija međunarodnih standarda ekonomskih i socijalnih prava;
- Utvrđivanje ključnih pitanja u sustavu, koja bi, ako bi bila riješena od strane organa vlasti, dovela do ostvarenja prava za svakoga, a posebno za najugroženije osobe;
- Poboljšanje rada organizacija građanskoga društva, međunarodnih agencija i vanjskih donatora u oblasti ekonomskog i društvenoga razvitka;
- Omogućavanje ugroženim pojedincima da se upoznaju sa svojim pravima, i štite ih.

Misija zagovara reformu sektora socijalne zaštite, gradi kapacitete institucija, koje pružaju socijalnu pomoć i podupire razvitak sveobuhvatne državne stambene strategije, uključujući i politiku stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija pučanstva.

Iako se na državnoj, kantonalnoj i općinskoj razini ulažu značajni napore da se promovira ekonomski i socijalni razvitak, ne postoji niti jedna vladina agencija s opsežnim programom, koja bi pratila da li je ekonomski i društveni razvitak sukladan ljudskim pravima u cijeloj Bosni i Hercegovini. S obzirom na svoje široko prisustvo na terenu i iskustvo u radu s građanima i institucijama u cijeloj Bosni i Hercegovini, Misija je u dobroj poziciji da radi na pitanjima ekonomskoga i društvenoga razvitka s aspekta ljudskih prava i ima značajnu ulogu u promoviranju sustava monitoringa i interveniranja. U ovoj ulozi, Misija će i dalje koordinirati i jačati napore drugih međunarodnih i lokalnih organizacija, koje su angažirane u oblasti socijalne zaštite.

Ljudska prava i temeljne slobode

Misija konstantno naglašava primjenu Aneksa 6 Daytonskog mirovnog sporazuma, koji predviđa da će strane, u okviru svojih nadležnosti, svim osobama osigurati najveću razinu međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda. Sukladno tomu, Misija djeluje, kako bi se osiguralo da svim osobama, posebno ugroženim i marginaliziranim skupinama, bude omogućeno da upoznaju i štite svoja ekonomska i socijalna prava u najvećoj mogućoj mjeri.

Socijalna zaštita

Skoro polovica pučanstva Bosne i Hercegovine živi na granici ili ispod granice siromaštva i mnogi od ovih pojedinaca društveno su isključeni i žive na marginama društva. Kao odgovor na sve veću društvenu isključenost i siromaštvo, Misija radi na jačanju kapaciteta institucija Bosne i Hercegovine da osigura socijalnu zaštitu u cijeloj državi. Misija nadgleda zakonski okvir i praksu u oblasti socijalne zaštite u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i zagovara neophodnu reformu sukladno međunarodnim standardima, u cilju zaštite i poštovanja ljudskih prava pojedinaca na jednak i adekvatan način.

Uz posebnu pozornost posvećenu centrima za socijalni rad, Misija osigurava izgradnju kapaciteta lokalnih institucija, kako bi im se pomoglo da realiziraju osnovna socijalna prava za najugroženije osobe na učinkovit i ravnopravan način. Edukacija, održana u posljednje vrijeme, bila je fokusirana na ljudska prava i nediskriminaciju, strateško planiranje i zagovaranje, iskorak prema korisnicima i procjenu potreba, koordinaciju, umrežavanje i jačanje kapaciteta nevladinih organizacija, da štite temeljna ljudska prava.

Stambeno zbrinjavanje socijalno ugroženih kategorija pučanstva

Usprkos pričama o uspješnosti procesa povrata imovine, preostala su ozbiljna stambena pitanja, budući da značajan broj ljudi traži alternativni oblik državne stambene pomoći. Međutim, takva pomoć nije lako dostupna najugroženijim kategorijama pučanstva, kao što su nepotpune obitelji, djeca s jednim roditeljem, starije osobe, žene, djeca, osobe s invaliditetom i Romi. Pošto ne postoji zakonski sustav ili državni strateški mehanizam, koji bi regulirao kriterije o dodjeli pomoći, može se desiti da ugroženi pojedinci i obitelji, uopće nisu stambeno zbrinuti i potrebna im je žurna pomoć općinskih organa vlasti.

U cijeloj državi terenski timovi Misije i dalje promoviraju projekte stambenog zbrinjavanja socijalno ugroženih kategorija pučanstva na lokalnoj razini, i u tom procesu zagovaraju transparentnije procedure i poboljšanu komunikaciju i suradnju nadležnih organa vlasti.

Pitanja osoba sa invaliditetom

Misija usmjerava pozornost na razvitak strateškog okvira u cilju promoviranja i podržavanja jednakog postupanja i mogućnosti za sve kategorije osoba s invaliditetom. Misija je pomogla razvitku entitetskih strategija o invalidnosti, pratit će njihovu provedbu i zagovarati razvitak i provedbu lokalnih akcijskih planova.

Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini pomaže BiH u ispunjenju obveza koje je ona preuzela kao država članica OEES-a i napredovanju ka ostvarenju svog deklariranog cilja pridruživanja euroatlantskim integracijama, tako što jača sigurnost i stabilnost, putem završetka izgradnje mira unutar daytonskog okvira, i razvija inkluzivni politički diskurs i demokratski odgovorne institucije koje poštuju raznolikost, promoviraju konsenzus i poštuju vladavinu prava. Misija ima sveobuhvatan i integriran pristup putem svoje nazočnosti na terenu, što odražava naglasak na razvijanje povezanih zajednica i na pravodobno identificiranje prepreka napretku.